

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Polttoaineiden ja energian hintojen vaikutus kotitalouksiin ja yrityksiin

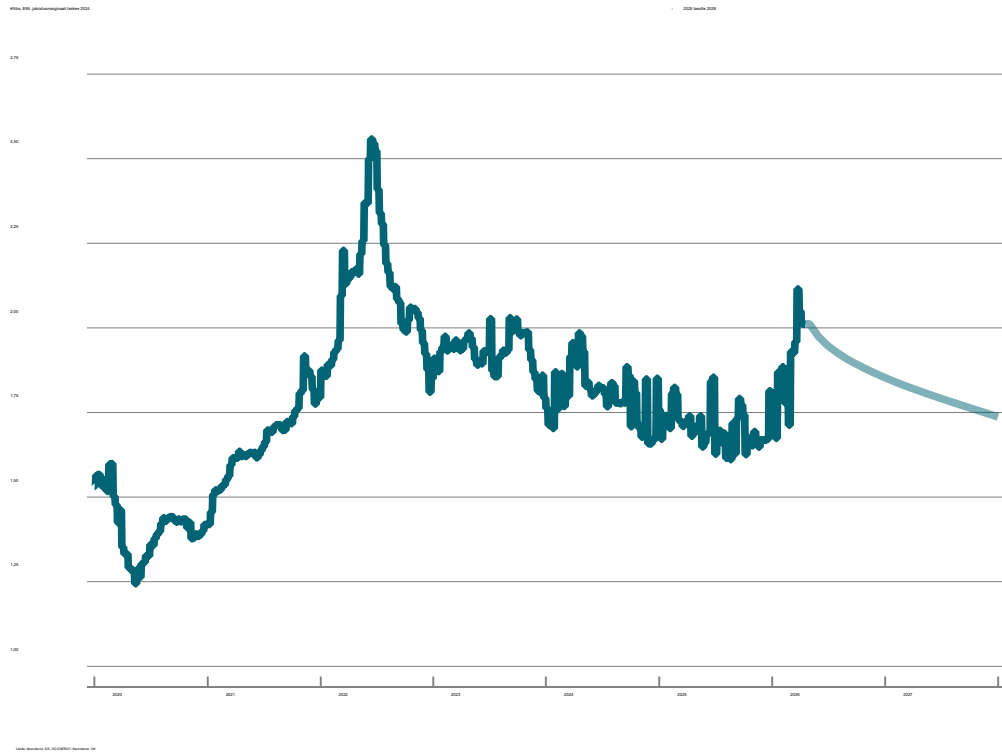
OLLI KÄRKKÄINEN, STRATEGIA- JA TUTKIMUSJOHTAJA

21.4.2026

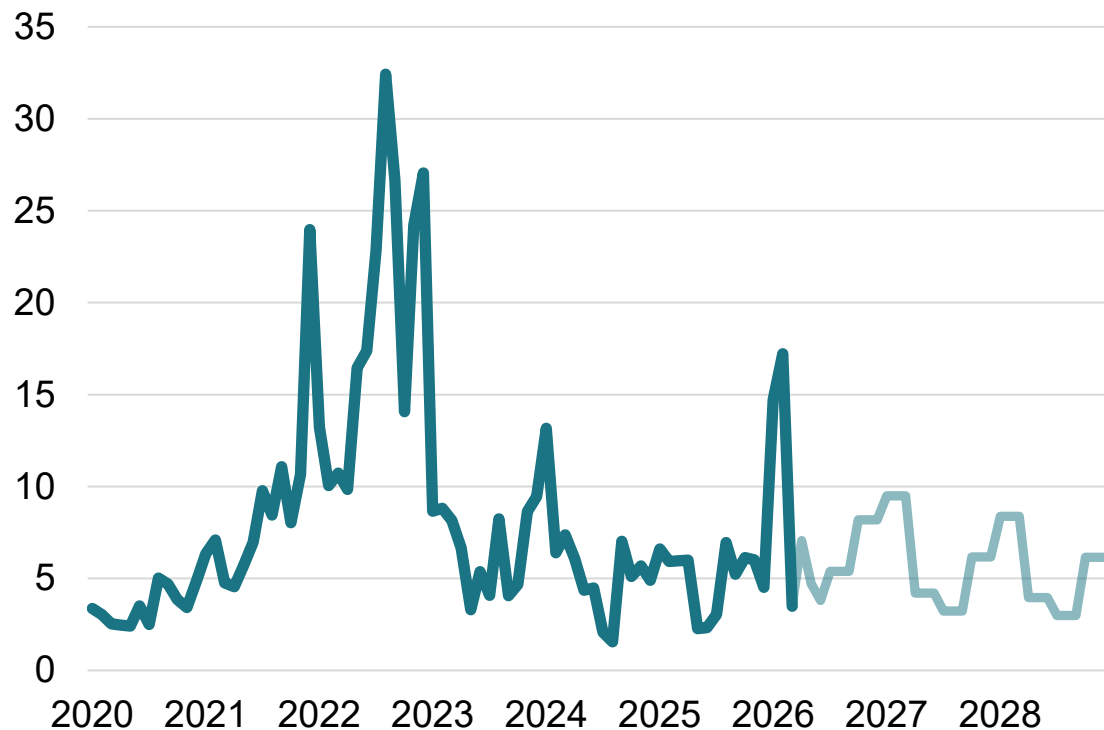
Markkinat odottavat polttonesteiden hintojen alenevan ja sähkön pysyvän viime vuosien hinnoissa

Kuluttajahinta Suomessa

Hinta snt/kWh, joulukuun keskiarvo

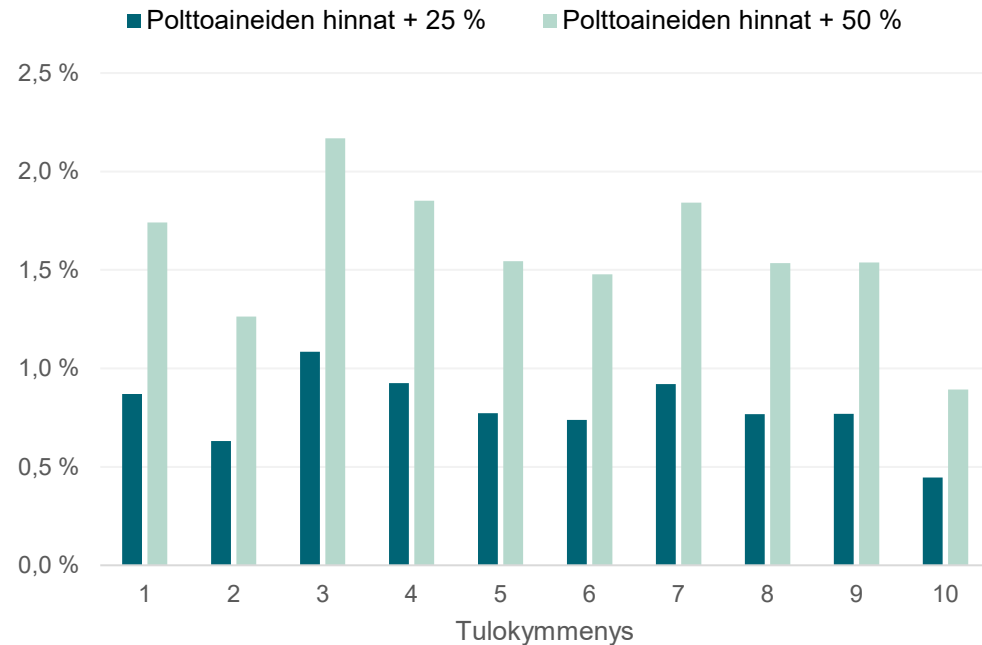
Suomen sähkön markkinahinnat ja futuurihinnat, snt/kWh

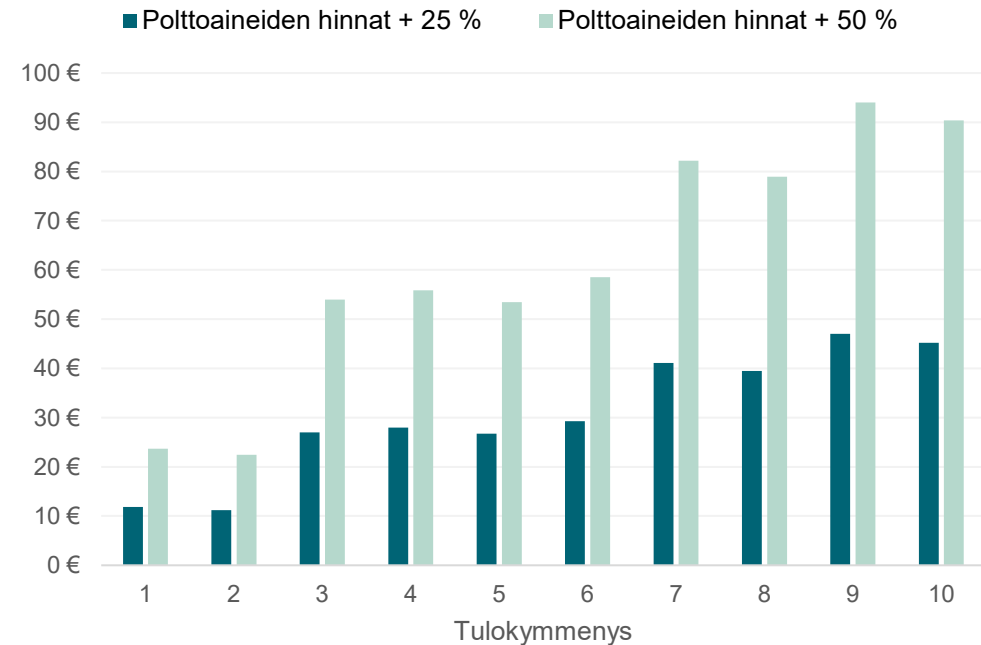
Polttoaineiden ja energian hintojen nousun vaikutus kotitalouksiin ja yrityksiin

Polttoaineiden hintojen nousun suora vaikutus kotitalouksiin tuloluokittain

Liikennepolttoaineiden hintojen nousun vaikutus kotitalouksien menoihin tulokymmenyksittäin, % tuloista

Liikennepolttoaineiden hintojen nousun vaikutus kotitalouksien menoihin tulokymmenyksittäin (€/kk)

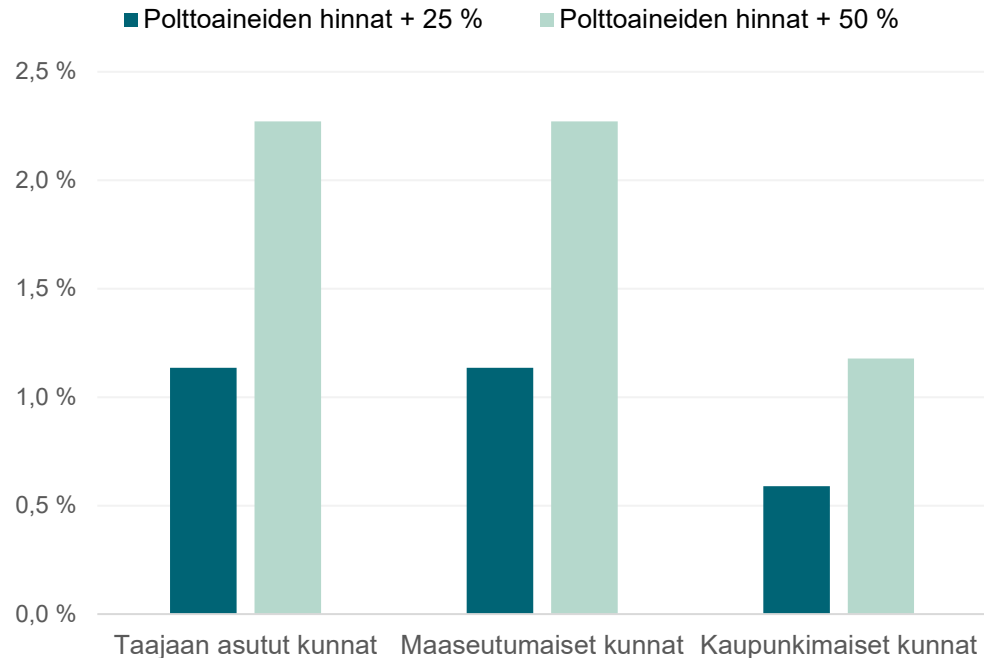

Toistaiseksi polttonesteiden kuluttajahinnat ovat nousseet Suomessa Lähi-Idän kriisiä edeltäneeltä tasolta noin 10-20 %.

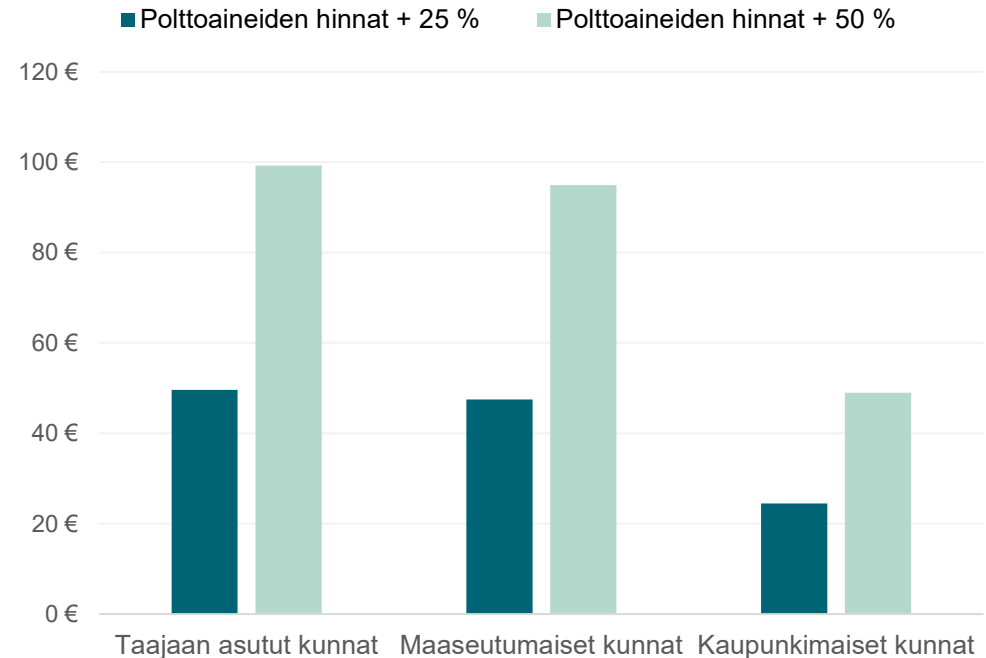
Lähde: Kulutustutkimus, VATT Datahuone, omat laskelmat

Polttoaineiden hintojen nousun suora vaikutus kotitalouksiin taajama-alueittain

Liikennepolttoaineiden hintojen nousun vaikutus kotitalouksien menoihin taajama-alueittain, % tuloista

Liikennepolttoaineiden hintojen nousun vaikutus kotitalouksien menoihin taajama-alueittain (€/kk)

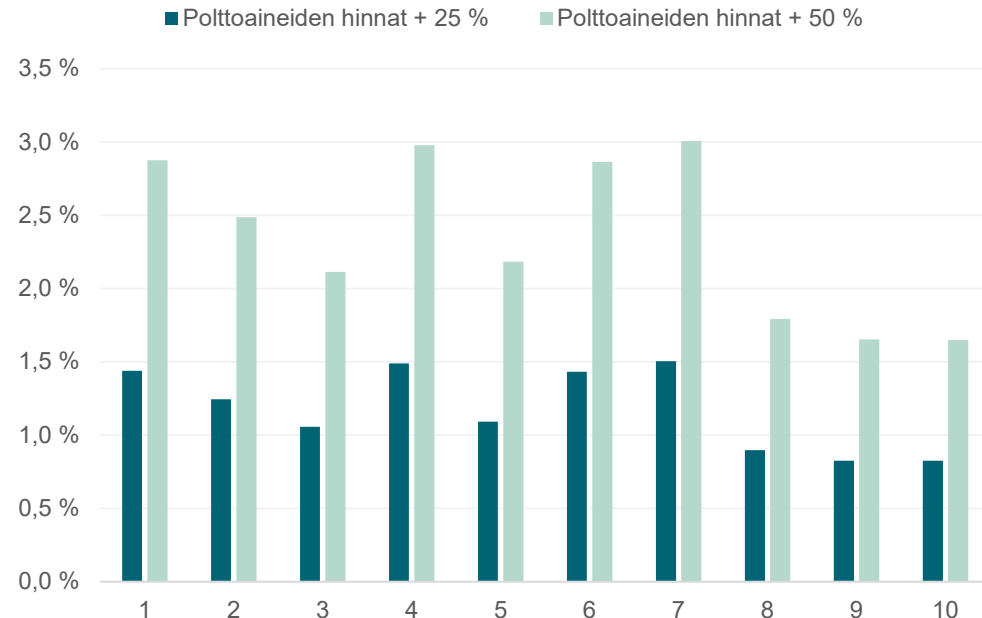
Toistaiseksi polttonesteiden kuluttajahinnat ovat nousseet Suomessa Lähi-Idän kriisiä edeltäneeltä tasolta noin 10-20 %.

Lähde: Kulutustutkimus, VATT Datahuone, omat laskelmat

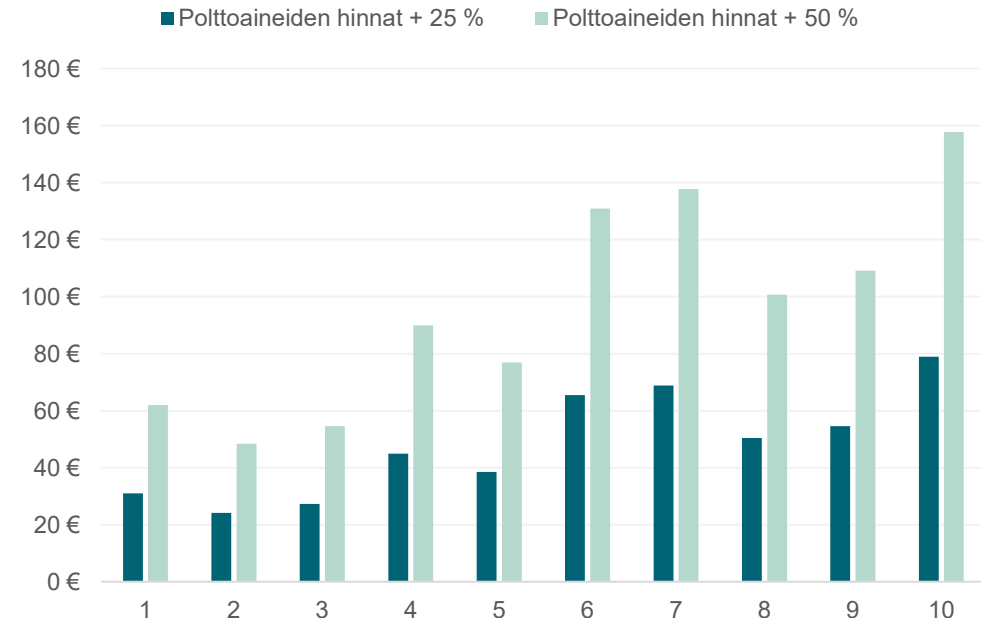
Polttoaineiden hintojen nousun suora vaikutus kotitalouksiin tuloluokittain

Rajaus: Maaseutumaiset kunnat

Liikennepolttoaineiden hintojen nousun vaikutus kotitalouksien menoihin tulokymmenyksittäin, % tuloista
Taajama-alue: Maaseutumaiset kunnat

Liikennepolttoaineiden hintojen nousun vaikutus kotitalouksien menoihin tulokymmenyksittäin (€/kk)
Taajama-alue: Maaseutumaiset kunnat

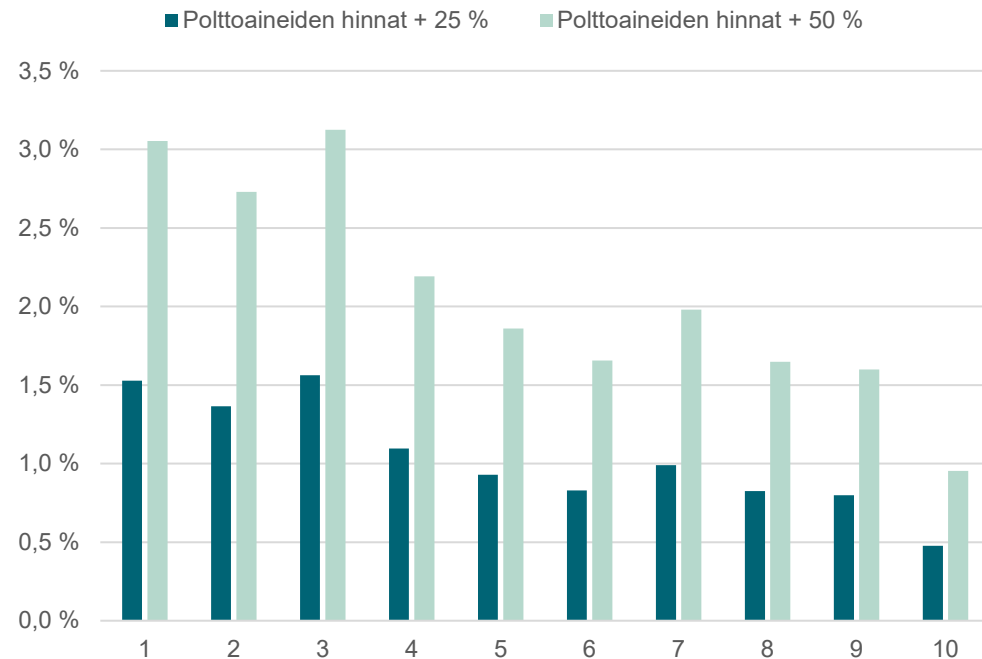
Toistaiseksi polttonesteiden kuluttajahinnat ovat nousseet Suomessa Lähi-Idän kriisiä edeltäneeltä tasolta noin 10-20 %.

Lähde: Kulutustutkimus, VATT Datahuone, omat laskelmat

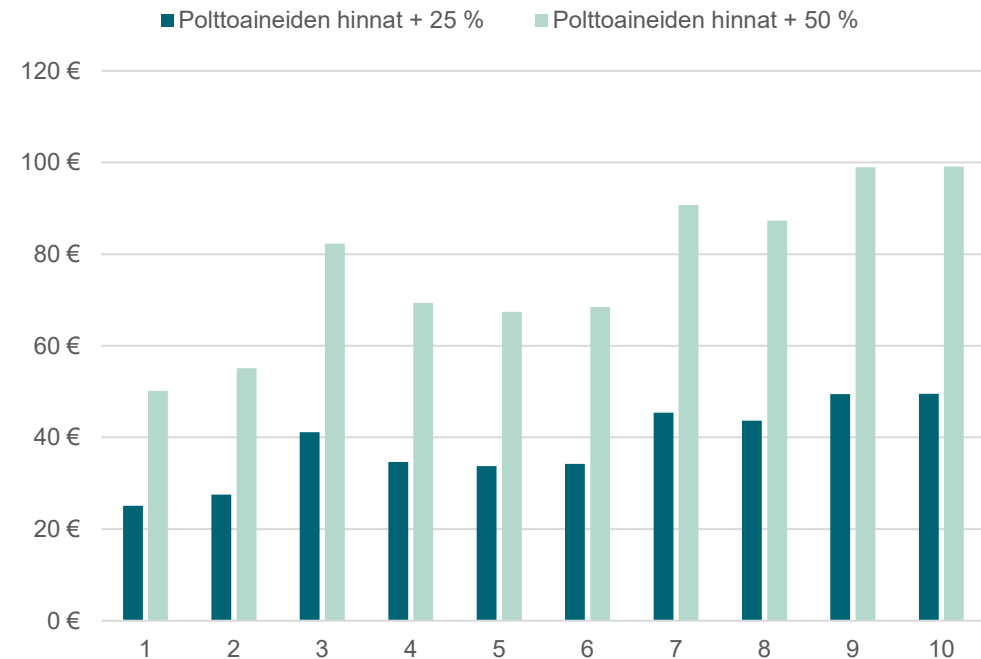
Polttoaineiden hintojen nousun suora vaikutus kotitalouksiin tuloluokittain

Rajaus: Kotitaloudet, jotka omistavat auton

Polttoaineiden hintojen nousun suora vaikutus kotitalouksiin tuloluokittain, % tuloista

Polttoaineiden hintojen nousun suora vaikutus kotitalouksiin tuloluokittain, €/kk

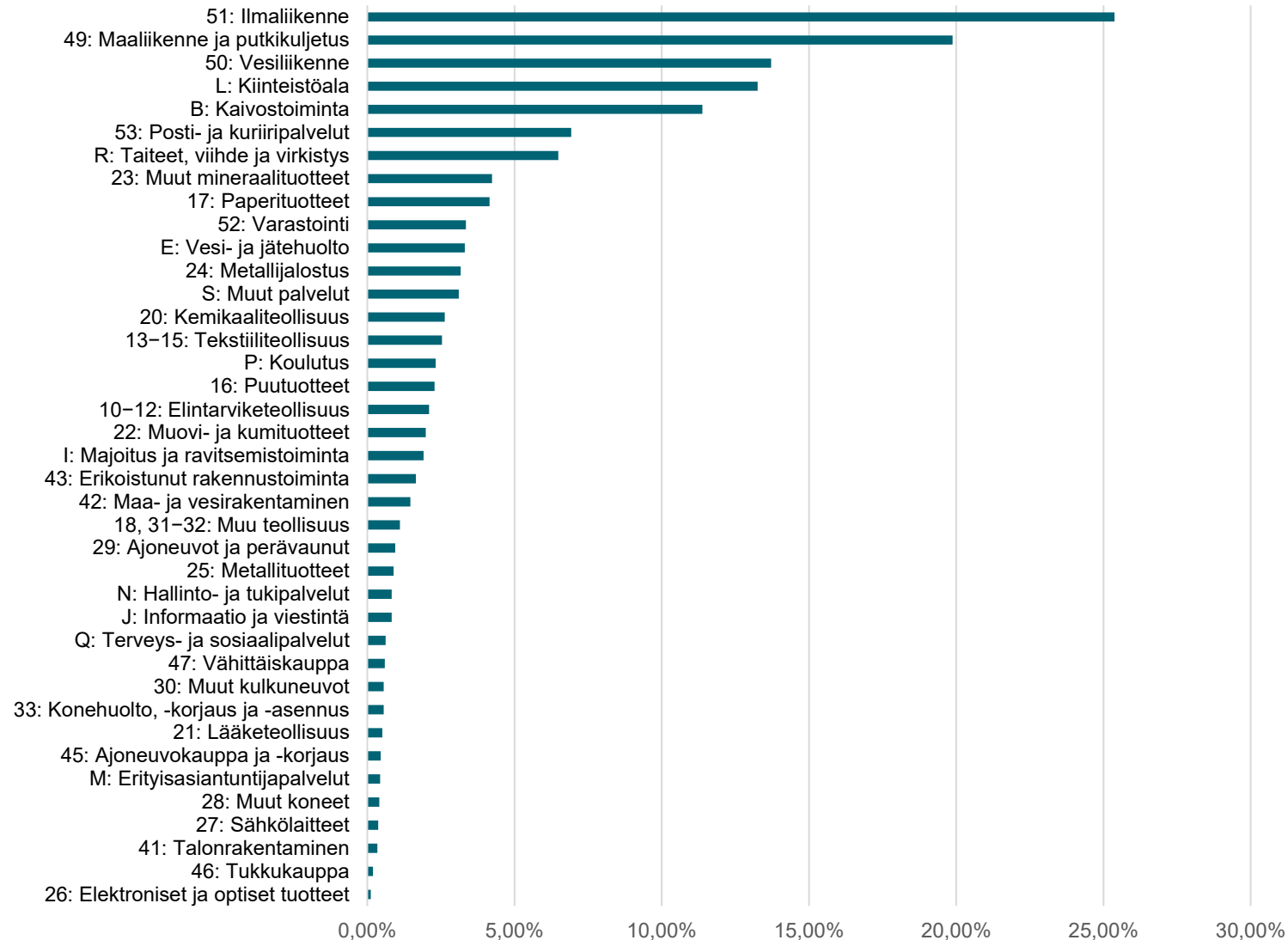

Toistaiseksi polttonesteiden kuluttajahinnat ovat nousseet Suomessa Lähi-Idän kriisiä edeltäneeltä tasolta noin 10-20 %.

Lähde: Kulutustutkimus, VATT Datahuone, omat laskelmat

Yritysten energiakulut suhteessa liikevaihtoon toimialoittain

Energiakulut suhteessa liikevaihtoon, %

- Toimialojen sisällä on suuria eroja yksittäisten yritysten välillä on energiakulujen osuudessa
- Esimerkiksi maaliikenne ja putkikuljetus -toimialalla keskimääräisen yrityksen energiakulut suhteessa liikevaihtoon on n. 12 %
- Yritysten kannattavuuden kannalta keskeistä on se, kuinka yritykset kykenevät sisällyttämään nousseet kustannukset omiin hintoihinsa

Energian hintojen nousun kokonaistaloudelliset vaikutukset

- Kokonaistaloudellisten vaikutusten osalta keskeistä on se, nousevatko energian hinnat väliaikaisesti vai pysyvästi.
- Mallilaskelmien mukaan energiantuotantotoimialan hintojen **pysyvä** 10 % nousu laskisi kotimaista arvonlisää noin 0,3 % ja yksityisen kulutuksen määrää noin 0,5 %.
- Empiirisen kirjallisuuden perusteella raakaöljyn 10 prosentin nousulla on noin 0,1–0,3 prosentin negatiivinen vaikutus BKT:seen.

**Aiempiä selvityksiä
kotitalouksien ja yritysten
tukemisesta poikkeuksellisissa
tilanteissa**

The background features several abstract, flowing teal lines that create a sense of movement and depth. These lines are thin and elegant, curving across the white space. One line starts from the left and curves downwards towards the bottom right. Another line starts from the bottom left and curves upwards towards the right. A third line starts from the bottom right and curves upwards towards the top right. The overall effect is a clean, modern, and artistic design.

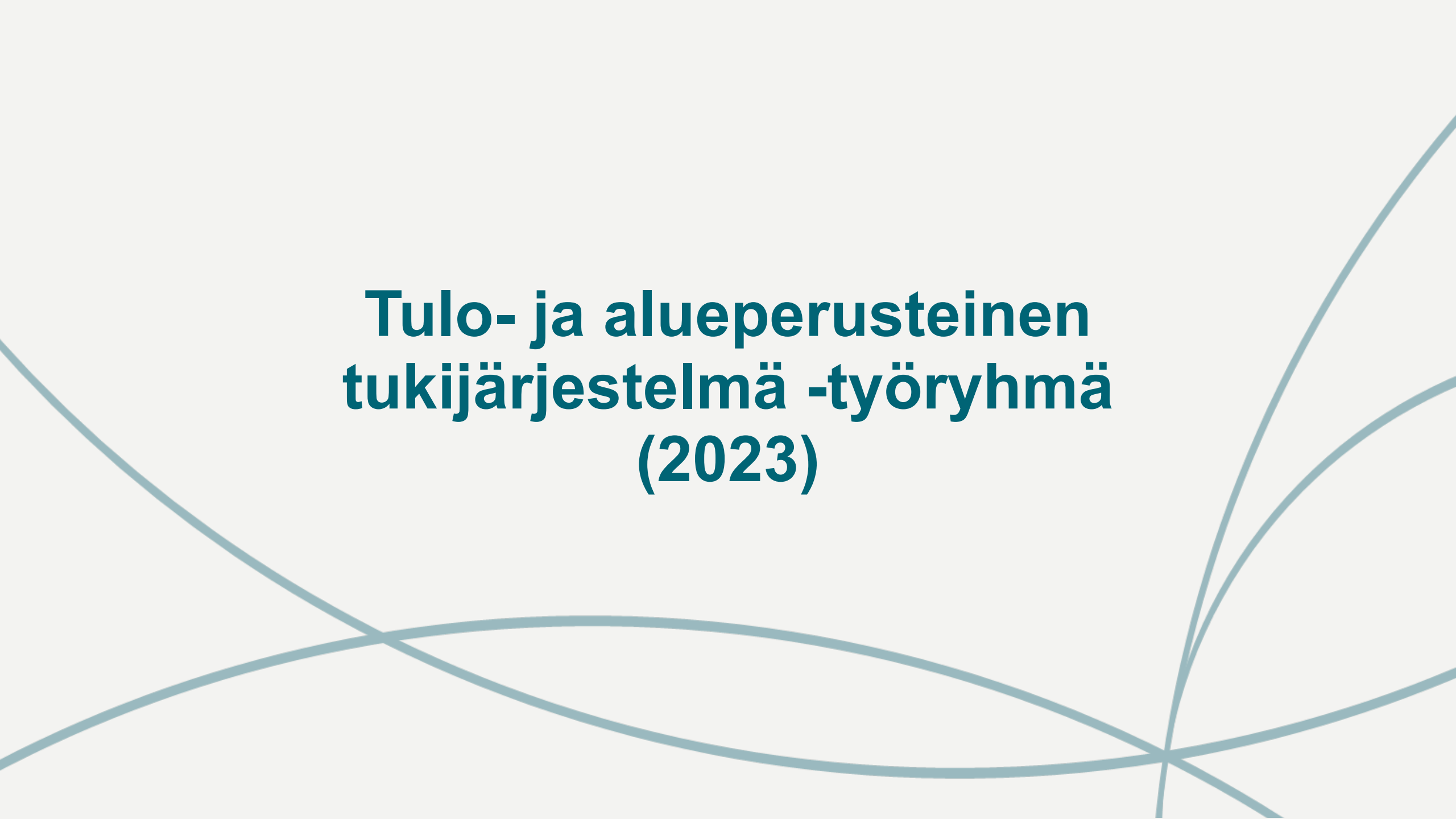
Kriisikorvaus-työryhmä (2023)

Kriisikorvausmalli (työryhmän ehdotus 2023)

- Työryhmän tehtävänä oli esittää kriisi- ja häiriötilanteen korvaustoiminnon malli, joka on lähes täysin automatisoitu ja jolla pystytään vastaamaan yritysten tai kansalaisten nopeaan kriisitilanteen tukitarpeeseen.
- Kriisikorvausten käyttöönoton edellytyksenä on laaja, äkillinen ja määräaikainen yhteiskunnallinen kriisi, johon kansalaiset ja yritykset eivät ole voineet etukäteen varautua
- Poikkeuksellisiin kriisitilanteisiin tarkoitettu uusi Valtiokonttorin toimeenpanema kriisikorvausmalli tulisi rakentaa nykyisiä etuuksia ja tukielementtejä täydentäväksi, ei korvaavaksi tai päällekkäiseksi tukielementiksi.

Kriisikorvausmalli (työryhmän ehdotus 2023)

- Kriisikorvauksen lähtökohtana on ollut toimeenpanon nopeus äkillisessä kriisitilanteessa. Nopeus edellyttää mahdollisimman automaattista maksatusta ja yksinkertaista tukimallia. **Nopeuden vaatima harkinnanvaraisten elementtien vähäisyys voi johtaa kuitenkin tuen heikompaan kohdentumiseen.**
- Mahdollisimman automatisoitu ja nopeasti toimeenpantava korvausmalli edellyttää todennäköisimpien tiedon lähteinä toimivien rekisterien tunnistamista etukäteen.
- Mikäli kriisikorvaustoiminto päätetään ottaa käyttöön, tulisi Valtiokonttorin resursoida kriisikorvaustoiminto osaksi jatkuvaa toimintaansa.

The background features several abstract, flowing teal lines that create a sense of movement and depth. These lines are thin and elegant, curving across the white space. The text is centered and rendered in a bold, dark teal font.

**Tulo- ja alueperusteinen
tukijärjestelmä -työryhmä
(2023)**

Tulo- ja alueperusteinen tukijärjestelmä kotitalouksille (työryhmä 2023)

- Hyödykkeiden hintojen nousussa on olennaiselta osin kyse kysynnän kasvusta suhteessa tarjontaan. Hintojen nousua ei voida pysäyttää ilman, että tarjonta kasvaa suhteessa kysyntään (tai kysyntä laskee suhteessa tarjontaan).
- Pyrkimykset kompensoida hintojen nousua laajasti voivat ruokkia hintojen nousua entisestään tavalla, joka on erityisen haitallinen kansantaloudelle laajemmin

Tulo- ja alueperusteinen tukijärjestelmä kotitalouksille (työryhmä 2023)

- Hintojen muutosta ei voida kompensoida kaikille, ja viime kädessä jonkun osan kotitalousväestöstä on kannettava kompensaaation kustannukset.
- Automaattisilla, eli ilman tapauskohtaista harkintaa tapahtuvilla välineillä ei kyetä kohdentamaan kompensatiota erityisen tehokkaasti. Tämä johtuu siitä, että samojenkin kohderyhmien kulutuksen välillä on merkittävää vaihtelua
- Jotta ympäristöohjauksen ja kansantalouden kannalta haitalliset vaikutukset minimoitaisiin, on toimien rajauduttava mahdollisimman tarkasti pieneen joukkoon kotitalouksia, joiden osalta tilanne on kriittisin. Kotitaloustason kompensatiota on vaikea kohdentaa tulonjakomielessä tätä tarkoitusta palvelevalla tavalla

Tulo- ja alueperusteinen tukijärjestelmä kotitalouksille (työryhmä 2023)

- Energiahyödykkeiden hintatason nousussa ei ole kyse ainoastaan energiahyödykkeiden vaikutuksesta kotitalouksien kulutuksessa. Energiahyödykkeet muodostavat merkittävän tuotantopanoksen, jolloin niiden hintojen nousu vaikuttaa todennäköisesti laaja-alaisesti hintoihin taloudessa.
- Yleisen hintatason nousuun perustuvat kompensatiomekanismit suojaavat lisäksi haavoittuvassa asemassa olevia kotitalouksia yksittäisten hyödykkeiden hintoihin sidottuja mekanismeja kattavammin.